

София 1111, ул. "Голаш" 23, тел./факс: +359 2 9434 467, +359 2 9434 468, e-mail: namrb@namrb.org
web site: www.namrb.org

НСОРБ
ул. "Голаш" 23
Изм. № И-962(2)
19.07.2018 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КТ07-853-08-15
дата 24.07.2018 г.

ДО
Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Становище по Законопроект за личната помощ (сигн. № 854-01-64 от 04.07.2018 г.).

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,

Благодарим Ви за предоставената възможност да изразим становището на Националното сдружение на общините по Законопроекта за личната помощ (сигн. № 854-01-64 от 4.07.2018 г.)

Становището ни е одобрено от Управителния съвет на НСОБРБ на последното му заседание, проведено на 12 юли, на което беше разгледан и законопроектът.

Наши представители не са участвали в процеса на изготвяне на законопроекта, въпреки че с него се възлагат редица нови и ресурсно необезпечени отговорности на общините. Отчитайки досегашната практика по места, общините ще бъдат основен доставчик на лична помощ по настоящ адрес на лицата. В тази връзка е необходимо да бъде изготвена финансова обосновка за допълнителните разходи на общините за подобно организиране на предоставянето на услугите за хората с увреждания.

Останалите открити въпроси, които общините поставят са свързани с приложението на практика на отделни текстове от законопроекта с реално предоставяне на услуги в интерес на потребителите и са изложени подробно в приложеното Становище.

Притеснително за нас е, че в групата на предложените за подкрепа чрез лична помощ лица не са включени възрастните хора с невъзможност за самообслужване, които до сега имаха право да ползват аналогичната услуга „Личен асистент“.

В тази връзка се надяваме да бъде намерен комплексен подход за решаване на проблемите, вкл. и за образователната и трудова интеграция на хората с увреждания.

Като сме отворени за по-широка дискусия по поставените от нас въпроси относно ефективното последващо приложение на законопроекта и като разчитам на нашето сътрудничество, оставам

С уважение:

Силвия Георгиева
Изпълнителен директор

СТАНОВИЩЕ НА НСОРБ

ПО

ПРОЕКТ НА НОВ ЗАКОН ЗА ЛИЧНАТА ПОМОЩ

НСОРБ подкрепя по принцип необходимостта от законово уреждане на обществените отношения за по-адекватна подкрепа от страна на държавата на хората с увреждания, включително и в изпълнение на ангажиментите по ратифицираната през 2012 г. Конвенция за правата на хората с увреждания. В тази връзка сме съгласни и че нормативната уредба следва да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички права на човека и основни свободи от хората с увреждания и да способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство.

В този смисъл и позовавайки се на чл. 4, т. 3 от Конвенция, а именно че *„в разработването и прилагането на необходимото законодателство и политики за прилагане на настоящата конвенция, както и във всякакви други процеси на вземане на решения, отнасящи се до проблемите на хората с увреждания, държавите - страни по конвенцията, се консултират тясно със и ангажират активното участие на лица, включително деца с увреждания чрез организациите, които ги представляват“*, държим да отбележим, че Националното сдружение на общините в Република България не е участвало в дискусиите и в изработването на законопроекта за личната помощ.

Чрез нашите представители в Националния съвет за интеграция на хората с увреждания сме информирани за поет от страна на МТСП ангажимент за разписването на подобен тип услуги – асистенция и лична помощ в подготвяния нов Закон за социалните услуги.

Позовавайки се на конституционно определеното задължение на държавата да *„закриля старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество, както и лицата с физически и психически увреждания“*, считаме че на национално ниво е важно да бъде намерено консенсусно решение как ще бъде осигурена тази закрила – чрез консолидирана нормативна уредба или посредством отделни закони за всяка отделна подкрепа, услуга или помощ на всяка уязвима група. В тази връзка обръщаме внимание, че в законопроекта не е предвидена лична помощ за възрастните и самотно живеещи хора, в невъзможност от самообслужване, които до сега имаха право да ползват сходната услуга „Личен асистент“.

С оглед на това, че в предложения законопроект са предвидени определени дейности, които ще бъдат осъществявани от общините като доставчици на лична помощ, правим следните принципни бележки по тези части на законопроекта:

- Считаме, че един толкова важен законопроект следва да бъде по-широко обсъден с всички заинтересовани страни, тъй като има опасност да доведе до увеличаване на административната тежест както за хората с увреждания, така и за доставчиците на лична помощ. В този смисъл предложеният подход за взаимодействие на хората с увреждания с държавата е по-скоро формален и централизиран - законопроектът акцентира върху процедурните правила, сроковете и определя методическото указание за процеса на предоставяне на лична помощ за ангажираните служби, но

не осигурява условия за по-добра защита и повече възможности за активно гражданско участие на представителите на подкрепяната група лица.

- На основание ЗСП, предлагаме да се търсят възможности за решаване на проблема и чрез съществуващата система за социалното подпомагане - чрез социални помощи и социални услуги. Тази подкрепа по Закон се предоставя по начин, който запазва човешкото достойнство на гражданите, и се основава на социална работа, като се прилага индивидуален подход и комплексна оценка на потребностите на лицата и семействата. В този смисъл, считаме за нецелесъобразно създаването на нови органи - нова агенция, или нови структури към съществуващите такива, включително и териториални.
- По отношение на общините, изразяваме нашите опасения, че отделни текстове на законопроекта на практика са неприложими, особено в частта, отнасяща се до трудово – осигурителните отношения с асистентите и начините за тяхното назначаване и освобождаване и отчитането на работното им време, както и за предоставяне на трансфери от АСП към доставчиците, съответно осъществяването на този трансфер по индивидуална партида на всеки един ползвател (авансово за срок от три месеца). Така предложената процедура не отчита, че за самото администриране на процеса (независимо от вида на доставчика) ще бъде необходим също съответен ресурс и средства.
- Със законопроекта се възлагат и други нови и ресурсно необезпечени отговорности на общините, които се очертават да останат основен доставчик на лична помощ по настоящ адрес на лицата – въпреки предвидената възможност за възлагане с договор на ЮЛНЦ, вписани в специален регистър (поредния). Такъв е ангажиментът за осигуряване на представители на общините, които задължително ще участват в процеса на изготвяне на индивидуалната оценка на потребностите от ползване на лична помощ и др.
- Имаме известни резерви, че извън големите общини едва ли ще има интерес и реална възможност за покритие на изискванията, определени към доставчиците ЮЛНЦ, на които може да бъде възложено предоставянето на лична помощ. В чл. 28 от законопроекта за тези организации са определени сериозни изисквания, изпълнението на които ще бъде свързано с допълнителни разходи от страна на ЮЛНЦ.
- Предвидено е хората, ползващи лична помощ да имат право да избират асистент, да планират и проверяват часовете, положен труд и др. подобни. Това обаче може допълнително да увеличи административната тежест за лицата с увреждания, без гаранции че такава ще им бъде предоставена. Лицата ще трябва да подават заявления с приложени документи, да правят самооценка или да попълват анкетна карта, ще могат да участват в заседание за разглеждането им, а в последствие – при предоставяне на личната помощ ще се наложи да смятат часове и да одобряват отчета на личния асистент и др.
- Въпреки, че предвидените нормативни гаранции за устойчиво нарастване на финансирането на услугата могат да бъдат оценени положително, считаме че така предложеният разчет за часова ставка от 1,1 от размера на минималната работна заплата до достигане на 1,5 (през 2021 г) с включени в нея осигурителни вноски е крайно недостатъчен.

Надяваме се, че поставените от НСОРБ принципни въпроси относно ефективното последващо приложение на законопроекта ще бъдат обсъдени и взети при окончателното му разглеждане в комисиите на Народното събрание.